

ДУСЛУК

ОКТАБРЬ РАЙОНЫНЫҢ ИЖТИМАГЫЙ-СӨЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТАБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның
8 июленән бирле чыга.

№69 (7242)

13 июнь, 1991 ел.
ПӘНЖЕШӘМБЕ

Бәясә 4 тиен.

Байрак „Үрнәк“тә кала

КПСС райкомы бюросы, халык депутатларының район Советы башкарма комитеты, АПК работниклары профсоюзы райкомы президиумы һәм ВЛКСМ район комитеты бюросы май аенда колхоз-совхозлар арасында терлекчелек продукциясе житештерү буенча социалистик ярыш нәтижеләрен карадылар.

Май аенда бер сьерга уртача 431 килограмм сөт житештергән «Үрнәк» колхозы янә жиңүче дип табылды.

Сөт савуда узган ел белән чагыштырганда иң зур — 44 әр килограмм үсешкә ирешкән «Таң» колхозы бу төр ярыш буенча беренче булды.

Әлегә хужалыкларга КПСС райкомы, халык депутатларының район Советы башкарма комитеты, АПК работниклары профсоюзы райкомы һәм ВЛКСМ райкомының Кызыл байракларын тапшырдылар.

Карарда май аенда сөт житештерү һәм аны арттыру буенча «Знамя Октября», «Большевик», «Россия» колхозларының айбәт эшләүләре билгеләнде.

Синдряков исемдәге, Хафизов исемдәге колхозлар, «Сөлчә» совхозында узган елның шул чоры белән чагыштырганда сөт житештерүенә 67—54 килограммга кимүе тәнкыйтьләнде.

әйткәч тә кибетчеләрнең исе китмәде. Хәләл ачкабызны түләп аена 500 грамм май алабыз, шунда да рәнжетмиңә калдырмайлар. Безнең тимер юлчылар поселогында өлкән. яшьтәгеләр бик күп яши. Инде алар май эзләп Кормыш ягына ук йөрергә тиешмени?

Г. ВӘЛИЕВА.

Житди сигнал

Мин 4 июнь көнне шөһәрнең Лермонтов урамындагы азык-төлек кибетеннән ак май сатып алдым. 1 талонга төп-төгәл 500 грамм май үлчәп бирделәр. Әмма ул майны күрсәгез иде: өстендә жылыга эрегән саргылт катлам өстендә зәңгәрсү-яшькелт күгәргән тимгелләре дә бар. Шул хакта

Үз көчләре белән

«Үрнәк» колхозында 140 гектар чөгендер чөчелде. Ул 37 алынга бүленеп халыкка бирелде. Без читтән килгән ярдәмне көтмиңә бу алынарны үз көчез белән эшләп чыгарга булдык. Әйтергә

кирәк, хатын-кызларның тырышлыгы аркасында сирәкләүне бетереп киләбез. Ә тракторчыларыбыз Ринат Нымаев һәм Инис Хәйдәржанов икенче тапкыр шаровкалауга төштеләр.

Жәмәгать маллары өчен азык эзерләү чоры житте. Жәйге көннең житештерүчән хезмәте кышкы чорда турыдан-туры продукция муллыгын тәэмин итәчәк. Шуна да азык эзерләү кампаниясен оешкан төстә үткәргүгә безнең хужалыкта һәр елны зур игътибар бирелә. Менә шушы көннәрдә генә «Татарстан» колхозының 170 гектарды күпчеллек үлән басуында азык эзерләүгә керештек. Биредә 6 агрегат эшли. Фоат Вәлиев, Рафик Мингалимов, Рифкәт Нуруллин, Марс Беляев, Рифкәт Низамов, Әхәт Гыйниятуллин КС-2,1 чапкычлары белән үләннәренә чабуда беренче көннәрдә үк айбәт темп алып эшли башладылар. Узган ел

Бүгеннән тырышабыз

без күпчеллек үлән массасын нигездә сенажга салган идек. Быел, көннәр айбәт кенә торса, аны күбрәк пөчәңгә алырга ниятлибез. Участоклар быел елына күрә айбәт кенә уңыш өзгәдә итәләр. «Күрәсәме, бу бит минем хезмәт»,—дип Фоат ага урынлы горурлана. Чөнки ул яз көне бу майданнарда ашлама сибә, уңыш муллыгы аны хемәтенә турыдан-туры бәйлә. Ә Фоат ага башкарган эш өчен жаңа тыныч безнең. Хужалыкның иң өлкән механизаторы ул. 1953 елдан бирле техника иярли. Әхәт ага Гыйниятуллин, Рафик Минга-

Арендачы чөгендер үстерә

«Таң» колхозында аренданың таркалуына юл куймадылар. Райондагы күпчелек хужалыклар бу ысул белән эшләүдән бернинди файда да, табыш та юк дип кул селтәгән чагында, алар кире-сенчә, көннән-көн ныгый баралар. Икенче төрле әйткәндә, «Арендага—яшел йрам» дигән әйтем алар өчен үз мәгънәсен жуймады.

Уңышка барын бер булып эшләгәндә генә ирешергә була. Моны Ряз Сәлимович Гайфуллин житәкчеләгендәге звено членнары яхшы аңлайлар. Шуна бар тырышыкларын куеп, фидакарлык күрсәтеп эшлиләр дә.

Арендачы Раил Шакиржанович Сәләймановның да инде алты еллык эш стажы бар. Ә арендада ул икенче елын эшли. Шул дәвер өчендә Раил Шакиржанович үзен сәләтле һәм тырыш механизатор итеп танытты.

Хәзер аның өчен эшнәң иң кызу вакыты. Ул 80 гектар майдандагы татлы тамыр плантациясендә рәт араларын эшкәртә. Хатын-кызлар исә аның артынан сирәкләү эшләрен башкаралар.

Рәсемдә сез арендачы Раил Шакиржанович Сәләймановны иртәнге сәгәтләрдә кырга чыгар алдыннан күрәсез.

лимов та тәжрибәле механизаторлар. Ә калганнары—яшьләр, типсә тимер өзәрлек энергияле чаклары эле. Энә Рифкәт Низамов 3 иче елын эшли. Алар елы егетләре класслары белән диярлек авылда калдылар, бик эшчән, булдыкы егетләр. Рифкәт язгы чөчүдә техниканы ягулык-майлау материаллары белән заправкалауда эшләде. Инде хәзер менә азык эзерләүчеләргә кушылды. Алар чапкан массаны Мидхәт Дәүләтшин КПИ-2,4 агрегаты белән тапатып АВМга ташып тора. Витаминлы үлән оны эзерләү быел да Әфгәт Нотфуллин жаваплы-

лыгында. Ул безнең профсоюз комитеты рәисе, 6 иче ел инде жәен кул астына тырыш кына укучыларны туплай да маллар өчен бик кирәкле үлән оны эзерләүдә эшли. Хәзер үк алар 12 тонналап үлән оны житештерделәр инде.

Энә шулай хужалык азык эзерләү кампаниясенә уңышлы гына керешеп китте. Маллар тук кышласын, продукция муллыгын киметмәү өчен аны мөмкин кадәр күп һәм сыйфатлы итеп туплап калуны максат итә колхозчылар.

Р. НАСЫЙБУЛЛИН, партөөшма секретаре.

Хезмәт ханы артты

Район элемтә узелы коллективының хезмәт хакы нинди күләмдә булуга карамастан, эшчеләргә өстәмә рәвештә 100 сум компенсация бирелә. Моңардан тыш хат ташучыларга газеталарны үз вакытында китергән өчен—30, пенсияне—40, ашау өчен—40 һәм 60 сум компенсация түләнә. Бүгенге көндә хат ташучыларның айлык хезмәт хакы 535—540 сум тәшкил итә. Әлек 110 сум ачкага эшләп йөргән күп стажлы һәм мактаулы эшчеләр бу ялалыктан бик канәгать калдылар. Үз эшенең чын осталары хат ташучы Александра Павловна Филиппова, оператор Сәкинә Салиховна Садыкова, телефонистка Светлана Ивановна Мөхәмәтжанова, сортларга аеручы Ирина Александровна Попкова, гомумән, элемтә хезмәткәрләре барысы да зур күңел күтәрәнкелеге тоеп эшләп йөрүләргә бүген.

И. ЛАТФУЛЛИНА,
экономист.

Сайлау участогында

—Хәзер халык активлаша төште,—диде 33 иче участок сайлау комиссиясе рәисе Мөбин Минһаҗетдинович Фәхриев.—Эшкә бару алдынан сайлау участогында 33 иче номерлы Норлат-Октябрь сайлау участо-

гында Татарстан Президентның сайлау халык шулай агыла торды. Сайлау комиссиясе членнары һәр килүченә тоткарламый бюллетеньнәр бирергә ашыктылар.

Р. ЗАҺРЕТДИНОВ.

Поездлар нигә тукталды?

Казан—Уфа, Уфа—Казан поездларының туктатылуы районыбыз халкын аяныч хәлгә калдырды. Гаҗәп тә түгел: бу—жөмһүриятебез башкаласына йөрүче бердәнбер поезд иде. Шуна күрә анда бару һәм кайту шактый мәшәкатьләр белән бәйләнәчәк. Ул ни сәбәпле туктатылды соң? Халыкны Казанга тимер юлдан йөртү өчен нинди булса да чаралар күреләме? Шул сораулар белән без Норлат станциясе начальнигы Л. Н. ГАЗИЗУЛЛИНАга мөрәҗәгать иттек.

—Горький тимер юлының Казан бүлекчәсе соңгы вакытта хужалык исәбенә күчеп эшли башлау сәбәпле Казан—Уфа поездынның табыш китермәвен ачыклаган. Ул Татарстан Министрлар Советы рәсәте белән аны туктатуга иреште. Бу хакта Ульяновск һәм Норлат станцияләре житәкчеләге белмидә калды. Нәтиҗәдә алар

безне шундый факт алдына куйдылар: халыкны озатырга поезд юк.

Без бу хәлдән соң Куйбышев тимер юлы житәкчеләге белән очраштык. Алар озакламыйча я шул поездны кире гамәлгә кертү янә тагылма вагоннар бирәчәкләре турында ышандырдылар. Үзгәреш булуга газета аша хәбәр итәргә тырышырбыз.

Чирмешән буйлары ямьле

Кизләу халкы Чирмешән буендагы яшел аланга эле өченче елын гына жыела. Кемнәрдер бирегә атлар ярышын карарга киләләр, икенчеләрен көрәш кызыксындыра, өченчеләре берләре нинди дә булса күнелгә хуш килерлек товар сатып алу максаты белән янып йөри. Ничек кенә булмасын, сабантуй сабантуй инде, һәркем үзгәчә күнел ачып калырга тели.

Майданга жьелган халыкны КПСС райкомы вәкиле буларак килгән сәүдә базасы директоры Ислам Салихович Сафиуллин котлады. Аннан сүзгә «Чирмешән» колхозы рәисе Х. Х. Шәйхетдинов алды. Ул язгы чөчү барышына йомгак ясады, алдыңгыларның исемнәрен атады. Беренче урын Кө-

лимулла Нәбиуллович Зәйдуллин житәкчеләгендәге агрегатка бирелде. Аннан соң уеннар, ярышлар башланды.

Атлар ярышында Мичурин исемдәге колхоз жайдаклары да катнашты. «Буян» атында беренче булып Станислав Николаев, 2 иче булып «Полянка» аты белән Илшат Мингалимов килделәр.

Көрәш буенча беренче урынны хужалык шоферы Фәнил Кәримов алды.

Тимер юл ОРСы, Кизләу ваклап сату предприятисе дә бу көнне кызу сәүдә иттеләр. Алар халыкка промышленность товарлары, пешкән кондитер әйберләре саттылар. Энә шулай ямьле Чирмешән буенда бәйрәм гөрләп узды.

З. ХӘММӘТШИНА,
баш бухгалтер.

**Район газетасына
60 яшь**

**Ватаныбызның
оборона куэтен
ныгыталар**

Колхозчылар һәм колхозчы хатын-кызлар дәүләт оборонасы фондына ярдәм итүгә актив катнашалар. Алар тарафыннан тапшырылган Совет акчаларының һәрбер сумы, һәрбер килограмм ашылык дошманның үлемен тагын да тизләтә.

«Октябрь» (Илютинко) колхозы членнары оборона фонды өчен жыелган 1.555 сумлык заем облигациясен район саклык кассасына тапшырдылар. Петр Гробов (50 яшендә) 150 сумлык заем облигациясен һәм бер каз, Дмитрий Лапшин 100 сумлык облигация һәм бер үрдәк, Федор Дмитриев 100 сумлык заем облигациясен дәүләт оборона фондына бирделәр.

Колхоз оборона фондына бер үгез һәм дуйгыз тапшырды.

С. ЕГОР.

«Октябрь колхозчысы»,
7 сентябрь, 1941 иче ел.

**Батырларга
бүләк**

Батыр кызылармеецларга жылы өс-баш киёмнәре бүләк итүдә Зирекле авылы гражданы Ислам иптәш Фәссахов зур активлык күрсәтә. Ул сугышчыларга кыска тун тектерү өчен 4 эшләнган кара тире, перчатка һәм оекбаш бүләк итте.

Ш. ХӘМЗИН.

«Октябрь колхозчысы»,
30 октябрь, 1941 ел.

**Дәүләткә
киптерелгән
яшелчә**

Кызыл Армияне яшелчә белән тәэмин итүдә районыбызның колхозчылары дәүләтбезгә зур булышлык күрсәтәләр. «Кызыл Мар» колхозы члены иптәш Фәтхетдинов дәүләткә 12 килограмм киптерелгән бәрәңге тапшырды, Хәмидуллин, Ләтфуллин һәм башка иптәшләр дә бәрәңге киптерү эшенә керештеләр.

«Төбәк» колхозы членнары да бу эштә актив катнашалар. Аларның һәркайсы дәүләткә киптерелгән бәрәңге тапшырды. Ә колхоз суган тапшыру планын киптерелгән суган белән үтәде.

С. ЛӘТФУЛЛИН.
«Октябрь колхозчысы»,
2 ноябрь, 1941 ел.

Без хәзер шундый чорда яшибез, кешеләр үзләре генә түгел, аларның ихтияжлары да, интереслары да, алда торган бурычлары да үзгәрә. Тик бер нәрсә: кешелекнен мәңгелек соравы—яшь буынны тәрбияләү үзгәрешсез кала. Ул иң элек гаиләдә башлана, аннары мәктәптә, комсомолда, партиядә, совет органнарында, хезмәт коллективларында дәвам итә.

Теләсә нинди жәмгыятьнең язмышы яшь алмашны нинди рухта тәрбияләүгә байла. Әгәр без киләчәкбезгә әйләнеп карасақ, шуны күрәбез: жәмгыятьбезнең барлык үсеш чорында яшьләр аның нигезе һәм хәлиткеч көче булдылар һәм шулай булып калалар да.

Минем буын кешеләре патша Россиясе безгә нәрсәләр калдырган беләләр. Безгә ниләр генә кичерергә туры килмәде: зур төзелешләр, индустриалаштыру, авыл хужалыгында коллективлашу, сугыш алды еллары. Ләкин иң куркынч сынау алда иде әле. Ул илебезгә фашист илбасарлары басып керү иде.

Хәзер илебез үзгәртеп кору, жәмгыятьне яңарту курсы алды. Без ветераннар бу бурычларны

үтәү өчен намус белән тырышып эшләргә кирәк дип саныйбыз.

Без районыбыз промышленностенда һәм авыл хужалыгында күп яшьләр эшләвенә, иң мөһиме—аларның яхшы хезмәт итүенә сөенәбез һәм аларга ышанабыз. Шулай ук вакытта хезмәт тәрбиясе бирүдә проблемалар да юк түгел. Яшүсмерләрнең жинаять эшләүләре дә күзәтелә. Болар безне бизәми, билгеле.

XXXVI район партия конференциясендәге отчет докладында иптәш Х. Х. Морадыймов яшь буынны тәрбияләүдә тиешле оешмаларның эшенә анализ ясады, шулай ук бу юнәлештә жәмгыять алдында торган бурычларга тукталды.

Бу проблемага без—өлкән буынның үз карашы бар. Безнеңчә яшьләрнең хокукларын саклауга, аларны эшкә урнаштыруга, торакак белән тәэмин итүгә әһәмиятне арттыруга кирәк. Хезмәтнең тәрбияви ягын да күз уңынан төшерергә ярамай. Хезмәткә түләүне (яшьләргә генә түгел) ахыргы эш нәтижеләре бунча үткәргә кирәк. Бу, үз чиратында,

Без сезгә ышанабыз

житештерелгән продукциянең сыйфатын яхшыртуга, производство культурасын үстерүгә булышлык итәчәк. Моңың өчен мораль һәм материал стимулларның барлык формаларын куллану зарури.

Һәм менә тагын бер проблема килеп басты безнең алга. Соңгы вакытта киоскларда, кибуэтләрдә кирәк-кирәкмәс картиналар, репродукцияләр, китаплар саталар. Шуларга карыйсың да: безнең культурабыз порнографиягә өверелдеме икән, дип уйлыйсың. Көнбатыштан тормышыбызга бик кирәкле нәрсәләргә өйрәнергә иде, мондый адәпсезлекне анан алганчы.

Рус, татар, чуваш халыкларының үз культурасы юкмыни? Бар, билгеле, әле нинди бай. Көчләү, сексны түгел, ә менә шушы культураны пропагандаларга кирәк тә. Безнең карашка үз культураның белмәү, аны ихтирам итмәү—жинаятькә тиң. Һәм, биредә, милли традицияләргә, йолалары кирәк кайтару культура йортларына туры килә. Ә алар безнең районда күп. Тәрбия эшене кинофильмнар күрсәтүгә, һәм шау-шулы дискотека-

лар үткәргә генә кайтарып калдыруны бетергә бик вакыт. Яшь буынга тәрбия бирүдә яңа форма һәм алымнарны эзләргә кирәк, ә диспутлар, түгөрәк өстәл артында сөйләшүләр, кызыклы кешеләр, сугыш һәм хезмәт ветераннары, производство алдынгылары белән очрашулар кебек сыналган алымнардан да баш тартырга ярамай.

Яшьләргә хәрби тәрбия бирү кебек алымнарны да онытырга ярамай. Соңгы вакытта хөкүмәтбез тынчылыкны ныгыту бунча күп нәрсәләр эшли. Эмма без Ватаныбыз чикләрен саклауга һәрчак эзәр булырга тиешбез. Шуна күрә дә безнең бурыч—яшьләргә үз Ватанын, күп милләтле халкын яратырга өйрәтүдән гыйбарәт. Кайчандыр безгә моны этиләребез һәм бабаларыбыз васыять итеп калдырды. Һәм хәзер без үз чиратыбызда, яшьләргә васыять итәбез.

Безгә, сугыш юлларын үткән ветераннарга, хәрби комиссариатта хезмәткә чакырылучы яшьләр белән очрашырга туры килә. Без район яшьләренә хәрби хезмәткә, Вата-

ныбызга, халыкка үзләренә бурычларын үтәргә бердәм теләк белән күтәрә өчен горуруланабыз. Бөек Ватан сугышы башлануга 50 ел тулу алдынан, фашистлар авыл жинугә 46 ел тулу көннәрендә яшьләребез өлкән буын батырлыгы белән горурулансын өчен ул еллар вакыйгаларын анык һәм инандырырлык итеп ачарга кирәк. Ветераннарның сафы елдан-ел сирәгәя. Шуңа да кемнең кайда, илебезнең бер карыш жирен дошманга бирмәс өчен аяусыз көрәшүе турында белеп калырга ашыгырга кирәк.

Тагын шуны әйтәсе килә: без сугыш һәм хезмәт ветераннары яшьләребез белән горуруланып кына калмыйбыз, бәлки аларның жәмгыятьбезне үзгәртеп коруда алгы сызыкка булдуларына, әгәр кирәк икән халкыбыз, Ватан сагында уяу торакакларына һәм этиләренә, бабаларының батырлыгын кабатларга эзәр торуларына ышанабыз. Ватаныбызны киләсе буын өчен сакларга яшьләрнең намусы, кыюлыгы, батырлыгы, тапкырлы житүенә дә ышанабыз.

А. ДМИТРИЕВ,
сугыш һәм хезмәт ветераны, КПСС члены.

Ана шатлыгы

Әминәнең ире Әнвәр Сөлахов фажиғале төстә бөлак булды. Ә ана 5 бала белән тол калды. Бу кеше күтәрмәслек зур хәсрәт булса да, ана кеше балалары хакына түзде, аларны тәрбияләп үстерергә үзгәндә көч тапты. Бәлки әнә шушы нәниләре яшәүгә дәрт, тормышка илһам биргәннәрдер дә.

...Әйе, хәзер балаларны ийчәк булса да үстерергә, кеше итәргә кирәк иде бит. Нишләмәк кирәк, Әминәнең балалары да бик иртә кул арасына керә башладылар. Анага аз булса да жинәллек килсен дигәннәрдер инде. Ә өлкән улы Әнас әтисе үлгәннән соң бөтенләй олыгаеп китте, зурлар кебек әнисенә киңәшләр бирде, аңа һәрвакыт ярдәм итәргә тырышты. Әнас колхоз эшенә, машина-трактор тирәсенә бик тиз ияләште. Шулай булырга тиеш тә иде, чөнки әтисе Әнвәр колхозның иң алдынгы тракторчысы иде бит. Әнәстә әтисе гадәте, аның һөнәре калган икән. Ул армиягә киткәнчә үк тракторда да, машинада да эшләде. Шуна да ул авыл халкының ихтирамын

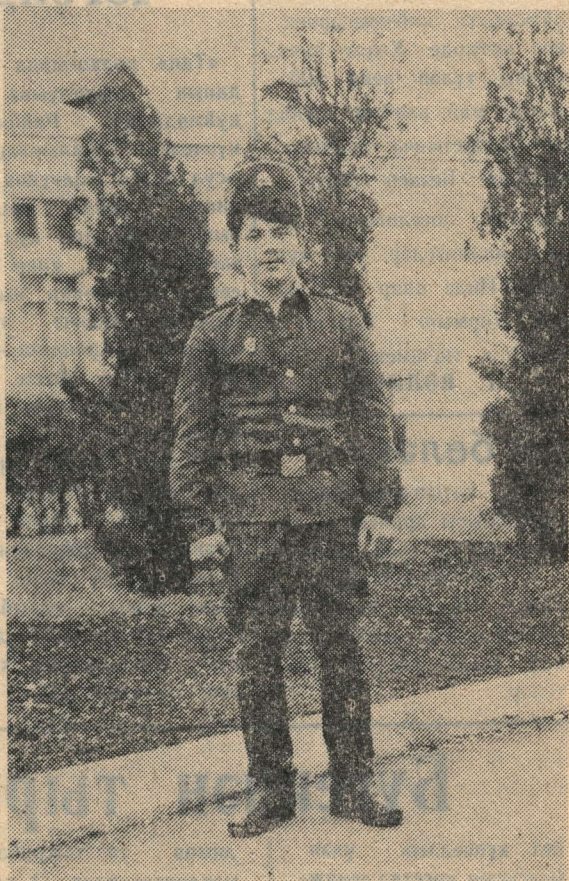
казанды. Армиядән әнәсенә язган хатларында авыл турында гел сораша. Исән-имин кайтсам авылдан бер кая да китим дип белдерә. Ә бит ана әнисе белән бергә кечкенә сәңелләрен, энесен үстерергә кирәк.

Әминәгә жинәл түгел, шулай да ул язмышыннан зарланмый. Хужалыкның иң алдынгы сыер савучыларынан берсе. «Үрнәк» колхозында бу гаиләне хөрмәт итәләр.

Анага шатлык булып улыннан матур хатлар килә. Әле менә часть командиры да улын мактап хат жибәргән.

«Әминә Миннехановна! Сезгә часть командиры мөрәжәгать итә. Сезнең улыгыз Әнас үзенең хәрби бурычын намус белән, тырышып башкара.

Әнас үз алдына куелган бурычын срогында һәм сыйфатлы итеп үтә, бу вакытта инициатива һәм хезмәт сөючәнлек күрсәтә. Иптәшләр белән уртак тел табып тату хезмәт иткәнгә аны да хөрмәтләр, коллективта абруй казанды ул.

Әминә Миннехановна! Сезгә шундый ул тәрбияләп үстерүегез өчен зур рәхмәт. Сезнең өегездә һәрчак шатлык булсын, күңелегезне кайгы-хәсрәт басмасын. Әнаснең яхшы хезмәт итүенә ши-

гебез юк»,—дип язалар хәрби часть командиры Федоров, политчасть бунча командир урынбасары Ефимов, анага жибәргән хатларында.

И. ШӘЙХИЕВ,
Зирекле авылы.

Укыдыгызымы, ишеттегезме?

белән тәэмин ителеш яхшырак икән. Ә иң хәерче республика булып Россия танылган.

(Интерфакс).

РСФСР составына керә торган 16 республиканың 14-ендә сайлаучылар Россия президентын булдыруга карата «юк» дип тавыш

бирделәр.

(«Соц. Татарстан»).

х х х

Мәскәүдә Ленин мавзоле артындагы Сталин бюстына атып, аның борынын китеп төшергәннәр. Моңы Минскдан килгән 17 яшьлек яшүсмер эшлөгән.

(«Рабочая трибуна»).

Сез сораган идегез

**Телевизор
кая китте?**

Норлат автовокзалында кайчандыр телевизор эшләп тора иде. Аны ни сәбәпке алдылар икән?

И. ЕРЕПОВ.

Норлат шәһәре.

Сорауга автовокзал директоры И. С. Канияфин җавап бирде.

—Телевизор исән, тик кассирларның үтенүе бунча гына залдан алырга мәжбүр булдык. Телевизор тавышы билет сатарга комачаулау сәбәпле, аларга өстәмә мәшәкатләр тудыра.

**Суга сусамыйк
дисәк..**

Бу атналарда авылларда милли бәйрәм—сабан туйлары уза. Тантанана халык күп жыела, чигтәге якташларыбыз да кайта. Шулай булганы билгеле, жойгә бөтен халык бергә тулланып ял итә, күнел ача торган бердөнбер бәйрәм бит ул. Шуна һәркем аны көтөп ала.

Сабан туйлары, гадәттә, эссе көннәрдә уза. Ул чакта жыелган тамашачы өчен иң кыйммәтлесе су була, халык шуңа инетгә. Бәйрәмгә алкогольсез эчемлекләрне мөмкин кадәр кубрук кайтарсаң, милли эчемлек—чәй өстәлгә булдырсаң, сусау басылып, халыкның көңе дә күтәрелер иде. Сабан туген оештыручылар, авылда һәм район күләмдә булса да, шуңа беренчә чиратта игътибар бирсеннәр иде.

Т. ГОБӘЙДУЛЛИН.

● Бер колхоз хәбәрләре

Авыл жирен үз итте Зәйтүнә, аның да иң мәшкәтле, иң авыр хезмәт—терлекче һөнәрен сайлады. Менә 18 ел инде ул XXI партсъезд исемдәге колхозда сыерлар сава. Хезмәтен жиренә житкереп, сөеп башкарганга, исеме һәрчак алдынгылар рәтендә, күрсәткеләре әйбәт була аның. Шуңа коллективта абруе да зур.

Хәзер хужалык малларны жайләүгә алып чыкты, биредә сөт муллыгы өчен киеренке көрәш бара. Зәйтүнә Гомәровна да бу ярышның алгы сафында. Колхоз терлекчеләре көнгә уртача һәр малдан 11,6 килограмм сөт саусалар, Хамматова группасында ул күпкә югары. Рәсемдә: XXI партсъезд исемдәге колхоз сыер савучысы З. Г. Хамматова.

Авыл төзекләне

Яна Әлмәт авылында яңа балалар бакчасы төзелеп бетү алдында. Бу—моңарчы ике бинада гына урнашкан бакчаның киләчәктә

тәрбия мөмкинлекләрен бермә-бер киңәйткәк. Хужалык быел хужалык исәбе белән 4 фатир төзи, 1 нче бригадала ашлык склады да кора.

Күңелле ял иттек

Сабан туйлары, татар халкының милли бәйрәме шулкадәр якын бәйрәмгә әйләнде, хәтта аны чуваш авылларында да яратып үткәрәләр. Шундый сабан туге Илюткино авылында да үтте. Хәер, бу ике ел элек оешкан «Москв» колхозы чуваш авылы белән бергә татарлыкын да (Әхмәт) берләштерә. Яңа хужалык булып оешканын бирле без инде икенче сабан туген үткәрәбез. Сабан туге бәйрәме колхоз оешуга ике ел тулу көнәне туры килгән иде, шуңа да ул колхозчылар өчен икеләтә бәйрәм иде.

Бәйрәм бик матур, аяз irtәдә башланып китте. Колхоз рәисе Анатолий Германович Гаврилов хужалыкның язгы чәчүне ничек башкарып чыгуы белән таныштырды. Колхоз өчен иң жаваплы эштә яхшы күрсәткеләргә ирешүчеләргә карата мактау сүзләре әйтте һәм бүләкләр тапшырды.

Башка сабан туйларындагы кебек үк биредә дә төрле ярыш уеннары оештырылган иде. Билгеле булганча, һәр ярышның үз жинүчесе була. Ат чабышында колхоз терлекчесе

Васыйл Галимов иң беренче килде. Бу ярышта катнашу максаты белән башка колхоздан да чаптарлар килгән иде. Шулар арасынан «Тан» колхозы чабышчылары II нче һәм III нче урыннары алдылар.

Капчык киеп узышканда Хәлил Хәйбуллинның иң оста йөгәрүче икәнлеген беленде. Капчык белән сугышучылар арасында Николай Петров иң житез һәм көчле сугышчы булып танылды. 100 метрга йөгәрү ярышларында Андрей Ефремов иң беренче килде. Шунда ук ике бригада арасында футбол, волейбол уеннары да үткәрелде. Икесендә дә беренче бригада (Илюткино авылы) уенчылары жинүче булдылар.

Татарча көрәш безнең сабан тугенда да бәйрәм күрке иде. Байтак кына көрәшчеләр арасынан Кадыр Хәйбуллин колхоз батыры булды һәм төкәнә алуга иреште. Ә кунак-көрәшчеләр арасында Жәмил Хәйруллинга тиннәр булмады.

Шулай итеп сабан тугенда күңелле ял иттек.

И. ГАФУРОВ.

Тирә-юньне каплап йөргән болытлар, шөкер, чөгендер кырын урап үттеләр. Хәзер яңгыр туктасын, чөгендерен эшләргә, печәннен жыарга жай бирсен иде. Арыш серкәләнер өчен дә кояш кирәк. Авыл кешеләре шул турыда еш телгә ала башладылар. Чөгендер кырында кыска ялга утырган апайлар да шундыйрак гәп коралар.

—И, авыл кешесенен мәшәкәте гел бетми инде, —дигештеләр. Менә чөгендерне дә ничә ел эшлибез, эшлибез—тешләп чөй эчәргә конфетка тиенгәнсез юк.

Чыннан да, гомәр буге чөгендер кырында эшлөгән апайлар алар. Эң алда Искра Зәйдуллина, Рафия Вәлиуллина, Тәзкирә Хәммәтвәлиева, Фатыйма Шәяхмәтова, Әминә Гыйниятуллина, Асия Шәкүровалар эшли. Жәен чөгендер иксәләр, кышын яңа колхоз эшенә алар чыга.

Эң чөгендернен беренче катын эшкәртүләре. Быел, сөбханалла, чөгендер әйбәт кенә күренә. Кайбер хужалыклардагы кебек янадан чәчәсе дә булмады, куелыгы да чамалы гына. Аркылы эшкәртүне кирәк-сенмәделәр. Ызан ба-

Армый эшләгез, апайлар

шында механикалаштырылган звено житәкчеләре Гомәр Фәтхетдинов белән Ирек Минапов тракторлары белән рәт араларын икенче кат эшкәртәләр инде. Гомәр өчен бу—күпегелгән эш, 10 ел инде чөгендер игүдә ул. Шуна беренче ел басуга чыккан Ирек Минаповка кинәш-не әледән-әле биргәләп тора. Шунсыз ярамый, чөнки чөгендер жире тулысынча алар жаваплылыгында: алар чөчтәләр, рәт араларын эшкәртәләр, уңышны да алар ук жыйчак. Быел, алдагы еллардан аермалы буларак, төп бәяләргә өстәмә рәвештә эшкәртелгән һәр гектар өчен берәр сум исәбенән түләү үткәрү каралган. Ике эшкәртәләрме, өчме—бу көчәндә кала. Иң мөһиме—уңыш әйбәт үссен, апайларга эш жинеләйсен.

Бик жинеләрдән түгел шул чөгендерче хезмәт. Әлегә дә баягы, гел шул китмәннән узмый эш коралы. Сөлмә Нуруллина, Жәмилә Нотфуллина, Руфия Шәкүрова, Әлфия Хәсәнова да ничә ел инде кояш астында китмәннән, яңгыр астында пычрактан

аерылмыйлар. Әлфия апа көлә: 12 яшемнән бирле, ди.

Апайларның күбесе пенсия алды яшендә. Алар буыны дәррәу ялга китсә, кем алыштырыр чөгендерчеләрне? Карап торырга кәефле күренсәләр дә буыннары да ватылган, куллары да сызлый аларның. Ә жор телләләр.

—Жор телле генә түгелдәр, якты күңелләләр дә. Эңә безнең Әлфиябез шигырлар да яза,—ди авыл Советы рәисе Ф. Нургалеев. —Бәйрәм саен авылдашлары аның шигырларын тыңлап куаналар.

Әлфия апа мактаганда кызарып кына китә. И, анысы бит аның болай, күңел кузгалганда гына. Хәзер шулай үз кәефенне үзә күрсәң генә. Эңә гомәр тулы кибет киштәләре гел шып-шыр калдылар. Апайлар бер нәрсәгә куаналар: ярыш әле үзбездә әзәрләгән варенье-нигъмәтләр бар. Кычтыканлы—жиләкле, нигъмәтле як бит. Заманында, шикәр комы иркен чагында кура жиләге вареньеһы белән иләк тә тула, чиләк тә тула иде. Хәзер шул

запаслар да кузгалды. Быел карлыган бик матур күренә, кура жиләге дә булырга ошый—тик менә шикәр комын каян аласы? Апайлар бер тавыштан сорыйлар: чөгендернен беренче катын эшкәртүгә үк аванс тәртибендә шикәр комы бирмәсләр микән? Аның иң кирәк чоры—нәкъ шул жәй бит.

Бу мәсәләне уйламый калмаслар дип ышанык. Чөнки чөгендерчеләргә юк-юк та кәеф тудырырлык нәрсәләр эшләнәп тора: эңә, районнан алар өчен махсус азык-төлек наборын кайтарылган. Кибеткә кайткан трикотаж әйберләреннән дә беренче аларга өлеш чыгармакчылар. Эшләсеннәр генә, әйбәт уңыш кына үстерсеннәр—колхоз идарәсе аларның һәр үтенечен канәгатьләнделәргә тырышканга ошый.

Апайлар үзләре дә шуны теллиләр—эшләрлек көннәр торсын, уңышлы ел килсен. Шуңа да сөйләшү тәмамлануга тизрәк китмәннәренә тотындылар. Армый эшләгез, апайлар!

С. ХӘЙРУЛЛИНА, «Татарстан» колхозы.

Вакыйгалар—сезнең хөкемгә

Жинаятлыр буенча районда хәл шактый катлаулы. Апрель-май аенда гына да 42 жинаят эшләнгән. Шунның күпчелеге шәхси һәм дүләт милкен урлаудан гыйбарәт.

14 апрель төнендә урман промышленносте хужалыгы ОРСы кибетеннән сигаретлар һәм магнитофон кассеталары урлылар.

17 апрельдән 18 нче каршы төндә жәмәгәт туклануы предприятиесе складыннан спиртлы өчемлекләр урлана. Тикшерү барышында бу эш буенча кулга алынган ике кешенен моңа кадр башчы урлауларда да өлешләре барлыгы ачыклана.

Апрель ахырында Норлатта, Торнаяста, Андриевкада мотоцикл урлау очраклары булды. Әлегә жинаятлыр буенча тикшерү алып барыла.

Исереклектән жинаяткә бер генә адым дип юкка гына әйтмиләр шул. Апрель-май айларында эчкән килеш жәмәгәт урыннарында йөргән өчен 199 кеше тоткарланды һәм административ жаваплылыкка тартылды. Алар арасында жәмәгәт тәртибен һәм законлылыкны бозган өчен иксәр-өчәр тапкыр эләгүчеләр дә бар. Һәм мондыйлар арасында нинди генә яш-төгә, нинди генә хезмәт-төгә кешеләр юк! Мәсәлән, шуларның берсе—Норлатта яшәүче Ю. Кабанов беркайда да эшләми. ЛТПда дөваланып кайтуына карамастан,

эчү гадәтен ташламый, аена өчәр тапкыр милициягә эләгә. 65 яшьлек пенсионерка Х. Гыйниятуллина (Норлатта яши) эчүчеләрне жыеп ятканы өчен жәзага тартылды. Норлатта ветстанциядә эшлөүче Н. Еремеева, «Төрнәс» совхозы эшчесе В. Захаров, «Рассвет» совхозыннан Д. Сатдаров, Норлатта яшәүчеләр С. Вереничов һәм И. Шәйдүллин, шундый «атка-занган» тәртип бозучылар булып торалар.

x x x

Вак хулиганлык өчен бу чорда 182 кеше административ жаваплылыкка тартылды. Шуларның күбесе—эчкән килеш гәлләсендә яки жәмәгәт урынында жәнжал чыгаручылар. Аеруча актив «жәнжалчылардан» НУАД эшчесе В.Хисмәтуллин, «Сельхозэнерго» шоферы Р. Хәбибрахманов, шулай ук Норлаттан В. Шкурин, Р. Медведева, А. Большаков, В. Глухов, М. Петров, Яна Иглайдан И. Сабитов, Чуваш Мәнжесеннән В. Илюхинны атап әйтәргә мөмкин. Әмма аларның да «зәвыгы» төрлечә. В. Хисмәтуллин исерек килеш урамда бәйләнергә яратса, Ф. Хәбибрахманов һәм В. Шкурин шәһәрнең био майданчыгында жыелган яшьләрнен «нигътибар үзөгендә» йөрсәргә, «көн герое» булырга яраталар. Ә Р. Медведева күршеләре өчен «түләүсез комит» оештырырга ярата. 1952

елгы бу хатын-ана кеше үз гомерендә дүрт тапкыр хөкем ителгән. Быелның 9 январеннан бирле беркайда эшләми. 14 яшьлек улының пенсияһенә сәен кинәп эчеп ята. Күршеләренен шикаятләре нигезендә бүгенге көндә ана махсус күзәт-челек оештырылды. Ә менә шундый ук жәнжаллар күлләр өчен фажиға белән тәмамланган. Мәсәлән Н. Ибниев газиз әтисен кыйнаган, М. Калимуллин хатынына пычак белән кадаган, В. Баскаков—әти-әннисен, ә Е. Наумов үзенең элеккеге хатынын кыйнаган. Мондый очраклар буенча шулай ук хөкем эше кузгатылды.

Жәнжал ягына килгәндә, «осталык» ягына районның культура-агарту белән шөгыйльләнүче кадрлары арасында да бар икән андый «сәләтлеләр». Каян белдәгез дисезме? 16 май көнне милиция наряды телефоннан алынган ашыгыч хәбәр буенча Илюткинога китте. И. Фомин дигән берәү исерек хәлдә колхоз рәисенә бәйләнгән икән. Милиция наряды Фомин хужалыгына килеп житүгә аларны хужаның кызы Зинаида Ивановна (соңыннан билгеле булганча, авыл культура йорты директоры булып эшли икән) каршылады. Өйләрендә табылган бер фляга эче балны бирмәс өчен ул безнен хезмәткәrlәргә нинди генә сүзләргә кычкырмады, хәтта өстезгә эче бал да сипте. Азау ярган хулиганнардап

да ишетмәгән сүгенү сүзләре ишеттек без бу көнне яш кыз авызыннан. Әмма авылның культура үзәге житәкчесенен тырышлыгы юкка булды, ата кеше жавапчылыктан кача алмады: вак хулиганлыгы өчен 5 тәүлек утарып чыкты, эче бал асаганы һәм аны өендә саклаганы өчен 300 сум штрафка тартылды.

x x x

Апрель-май айларында 26 көмешкә кайнату очраклары ачыкланды. Бу яктан «иң актив, эшлекле» төбәк булып Якушкино (биш очрак), Каравыл Тавы һәм Абрискино, Гәйтән авыллары тора. Аларның бу эштә танылган үз осталары бар. Әйтик, Каравыл Тавынан И. Макаров, Абрискинодан М. Миронова, Урта Камышлыдан Ю. Хвалеева, Гәйтәннән З. Имуква, Вишнева, Полянадан М. Морозова шундый танылганлыкка ия. Аларның бу «хезмәтләре» безнең тарафтан да «югары бәяләнде»: һәркайсына 100 сумнан 300 сумгача күләмдә штраф салынды.

x x x

Соңгы ике айда Октябрь район халык суды карары нигезендә 3 кеше (Норлаттан В. Сухов, И. Степко, (Ахыры 4 нче биттә).

